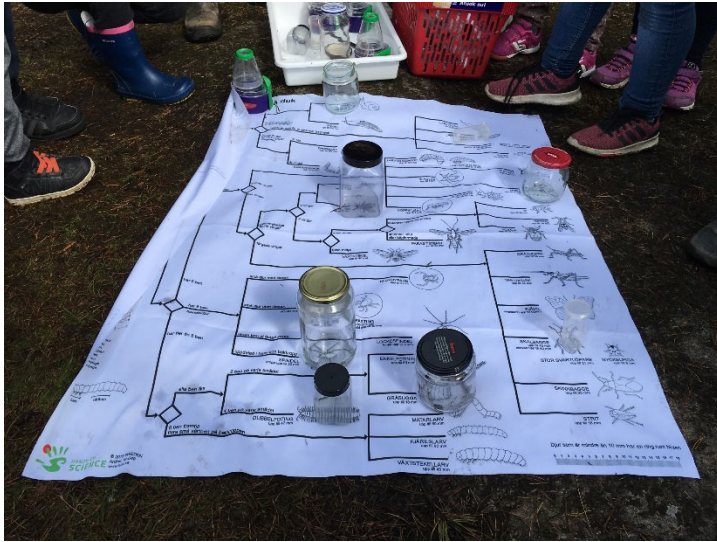

Samverkan, nätverk och att nå ut till skolorna

Inledande talare:

- Miljöverkstan Haninge (Patrik Swede)
- Naturum Värmland (Linda Ferm)
- Naturskyddsföreningen / Nora Naturskola (Lotta Sörman)

Miljöverkstan i Haninge

FÖR ÅRSKURS 2

Naturen runt knuten

April-maj 2020

Vi undersöker vilka arter vi har omkring oss. I synnerhet tittar vi på vilka insekter och fjärilar som lever i vår närmiljö, vilka behov de har och hur de hänger ihop med varandra. Många insektsarter minskar drastiskt och är inte lika lätta att hitta i våra omgivningar längre. Därför avslutar vi dagen med att tillverka fröbomber, insekshotell och fjärilsmatare för att rent praktiskt skapa så gynnsamma förutsättningar för dem runt den egna knuten som möjligt.

FÖR ÅRSKURS 4

Teambuilding – respekt, kretslopp och allemansrätt

September-oktober 2019

Syftet med temadagen är att erbjuda klassen en både lärorik och lustfylld dag i naturen med många övningar som stärker gruppsammanhållningen. Samtidigt jobbar vi med lärande för hållbar utveckling genom att titta på vad som sker i naturen på hösten och med allemansrätten genom att bland annat spela teater och bygga vindskydd.

Släng rätt i toalet

November-december 2019

Vi följer vattnets väg genom Haninge från dricksvattentäkten, genom vattenverket till hushållen och via reningsverket till Östersjön. Vad ska spolas ner i toaletten? Vad händer om du fulspolar? Vilken funktion har våtmarkerna? De frågorna söker eleverna besvara i våra utställningslokaler i Handen genom frågesport, experiment och konstverkstad.

FÖR ÅRSKURS 3

Vinterekologi

Januari-mars 2020

Vi går ut i Rudans friluftsområde och tittar på de strategier växter och djur använder för att klara av snö, mörker och kyla fyra månader om året. Vi skådar fåglar i kikare, undersöker vilken roll näbbarnas form spelar för vilken mat fåglarna äter, samlar kottar likt ekornen och leker för att hålla värmen!

FÖR ÅRSKURS 5

Energiverkstad med energispartävling

Februari-mars 2020

I temat pratar vi om hur livsstilen – maten vi äter, bostäderna vi lever i, kläderna vi bär, intressena vi har, transportmedlen vi färdas i – hänger ihop med vår klimatpåverkan. Vi använder interaktiva övningar och teknologi för att fördjupa oss i temat och diskuterar ekologiska fotavtryck som en mätare på hur livsstilen påverkar klimatet och jordens resurser. Klassen skapar sedan energispartips av återvinningsmaterial och deltar i kommunens energispartävling i samband med Earth Hour.

Kultur- och fritidsförvaltningen

Miljöverkstan bjuder in till TEAMBUILDING för årskurs 4

Många klasser i årskurs 4 har en ny sammansättning. Miljöverkstan erbjuder en dag för klassen att umgås i Rudans friluftsområde med lekfulla och kreativa övningar. Ledordet för dagen är respekt – respekt för varandra och för naturen. Miljöverkstan är en kommunal verksamhet under Kultur- och fritidsförvaltningen, det är helt gratis för Haninges skolor att delta.

Syftet med dagen är att erbjuda klassen en lustfylld dag i naturen med samarbetsövningar för att stärka gruppsammanhållningen. Samtidigt jobbar vi med lärande för hållbar utveckling, allemansrätt och naturens kretslopp, knutet till läroplanen.

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer och kommunens riktlinjer avseende Covid-19. Kontrollera också med din egen skolledning vilka särskilda restriktioner som kan gälla för er skola. Om ni vill delta i Miljöverkstans teambuilding men på grund av omständigheterna inte har möjlighet att besöka oss i Rudan, kontakta oss gärna. Vi undersöker möjligheterna att besöka skolor som inte kan ta sig hit.

Lärarträffen är obligatorisk

För att du ska kunna komma till oss med din klass, behöver du delta på en lärarträff.

Anmäl dig till *ett* av tillfällena nedan med ett mejl till therese.safstrom@haninge.se.

(Observera att antalet platser är begränsat.)

- 26 augusti 15.30-16.30 digitalt via Teams, *eller*
- 27 augusti 15.30-16.30 på plats utomhus hos oss på Rudan. Vi förordar den här fysiska träffen för dig som kan. Här får du se vår utomhusmiljö och prova på övningar. Vi bjuder på fika!

På lärarträffen bokar du datum för klassbesöket och får all information som behövs. Du som lärare får instruktioner för förberedelser ni gör med klassen innan besöket och du kommer också att vara delaktig i teambuildingens övningar. Dagen hos oss är schemalagd från kl 9.30-13.30. Ni behöver ta med egen lunch och mellanmål/frukt. Miljöverkstan ligger nära Handens pendeltägsstation, Rudanvägen 45.

Vi börjar ta emot klasser för teambuilding vecka 37.

Välkomna hälsar Pär, Patrik, Joseph och Therese

Frågor? Kontakta therese.safstrom@haninge.se, 08-606 96 23.

Haninge.se/miljoeverkstan

Insta: [@miljoeverkstan_haninge](https://www.instagram.com/miljoeverkstan_haninge)

Förskolor - Välkommen till Naturum Värmland i höst!

Värmlandsnatur?

Möt några av djuren som finns i Naturum Värmlands utställning. Hur gör gäddan ljud? Hur känner myrorna igen varandra och hur kan ugglan se så bra i mörker?

Inomhus

Rovdjursstund

Vi öppnar den stora rovdjurslådan och lär oss om Sveriges stora rovdjur. Känn på skinn och tasslar från varg, björn och lodjur.

Inomhus

Skogsdjursslingan

Om skogens djur. Titta på spår och bajsar. Tassa som ett lodjur, hoppa som en hare och nosa som en järv.

Utomhus

Vem bor i skogen?

Följ med vår naturguide ut i skogen och lär om skogsmusen, haren, myran och alla de andra djuren som bor där.

Utomhus

Samtliga guidningar anpassas efter gruppens behov. Guidningen är 1 tim.
Pris 400 kr + moms per grupp.

Mer om visningarna samt hur innehållet kan kopplas till förskolans läroplan och grundskolans olika kursplaner finns på <http://www.mariebergsskogen.se/naturum-varmland/for-skolor/>

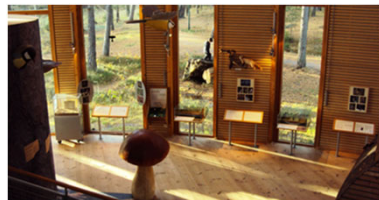
Måndag - fredag 10.00-16.00.

Boka på 054-540 27 60 eller bokanaturum@karlstad.se

Högstadiet - Välkommen till Naturum Värmland i höst!

Värmländsk natur

Följ med in i Naturum Värmlands utställning. Här får du lära dig om Värmlands skiftande natur och djurliv. Från de stora skogarna till Vänerlandskapetets kust. Vi avslutar med film. **Inomhus**

Solsystemet till fots

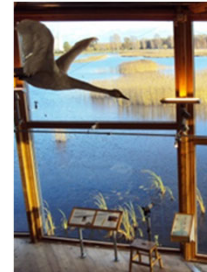
Hur stort är vårt solsystem? Upplev de enorma proportionerna i solsystemet, både i avstånd och storlek på planeter. Turen går genom Mariebergsskogens gammelskog.

Utomhus

Djurens sinnen

Hur uppfattar djuren sin omvärld? Vilka anpassningar har djuren gjort till sin miljö? Lär om de olika djurens "supersinnen"! **Inomhus**

Stora rovdjur

Vi berättar och visar material från vår rovdjurslåda. Eleverna får lära sig mer om djurens roll i naturen men även samspelet med andra djur och med människan.

Inomhus

Med kikare i naturen

Följ med ut i skogen. Med hjälp av kikare lär eleverna sig mer om gammelskogens och strandängarnas djur- och växtliv.

Utomhus

...ns behov. Guidningen är 1 tim.

Pris 400 kr + moms per grupp.

Mer om visningarna samt hur innehållet i dem kan kopplas till förskolans läroplan och grundskolans olika kursplaner finns på <http://www.mariebergsskogen.se/naturum-varmland/for-skolor/>

Tisdag - fredag 10.00-16.00.

Boka på 054-540 27 60 eller bokanaturum@karlstad.se

Kopplingar till kursplaner och läroplaner

Vem bor i skogen?

Följ med vår naturguide ut i skogen och lär om skogsmusen, haren, myran och alla de andra djuren som bor där. Målgrupp: Förskola

I Mariebergsskogen lever många vilda djur. De flesta är svåra att på syn på, men man kan ofta se spåren efter dem. Vi letar efter djurspår och får förhoppningsvis se några av de levande djuren i skogen. Barnen får även träffa och prata med några smådjur och ställa sina egna frågor till dem. (dockor i form av djur)

Ur förskolans läroplan

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- Utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och sambans i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen*
- Utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap.*

Solsystemet till fots

Hur stort är vårt solsystem? Upplev de enorma proportionerna i solsystemet, både i avstånd och storlek på planeter. Turen går genom Mariebergsskogens gammelskog. Målgrupp: Årskurs 1-7

Från Naturum Värmland till det stora fågeltornet är det knappt en kilometer. Utefter stigen finns en skalenlig modell av solsystemet. Den är skalenlig både vad gäller avstånd och storlek på planeterna vilket gör att eleverna får en känsla av de enorma avstånd som finns i rymden. Under turen får eleverna lära sig om planeterna, vad man tyckt och trott om dem i historien, myterna bakom dess romerska namn och mycket mer. Eleverna får känna på meteoriter och lukta på svavel.

Centralt innehåll i kursplanerna för de naturorienterade ämnena i åk 1-3

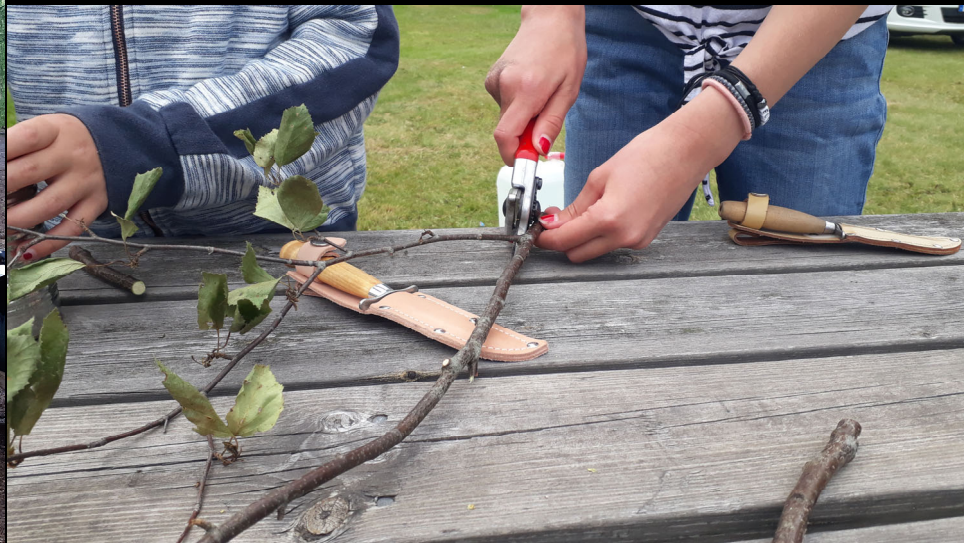
- *Jordens, solens och månens rörelser i förhållande till varandra. Månens olika faser. Stjärnbilder och stjärnhimlens utseende vid olika tider på året.*
- *Skönlitteratur, myter och konst som handlar om naturen och människan.*
- *Berättelser om äldre tiders naturvetenskap och om olika kulturers strävan att förstå och förklara fenomen i naturen.*

Centralt innehåll i kursplanen i fysik åk 4-6

Fysiken och världsbilden

- *Några historiska och nutida upptäckter inom fysikområdet och deras betydelse för människans levnadsvillkor och syn på världen.*
- *Olika kulturers beskrivningar och förklaringar av naturen i skönlitteratur, myter och konst och äldre tiders naturvetenskap.*
- *Solsystemets himlakroppar och deras rörelser i förhållande till varandra. Hur dag, natt, månader, år och årstider kan förklaras.*
- *Människan i rymden och användningen av satelliter.*

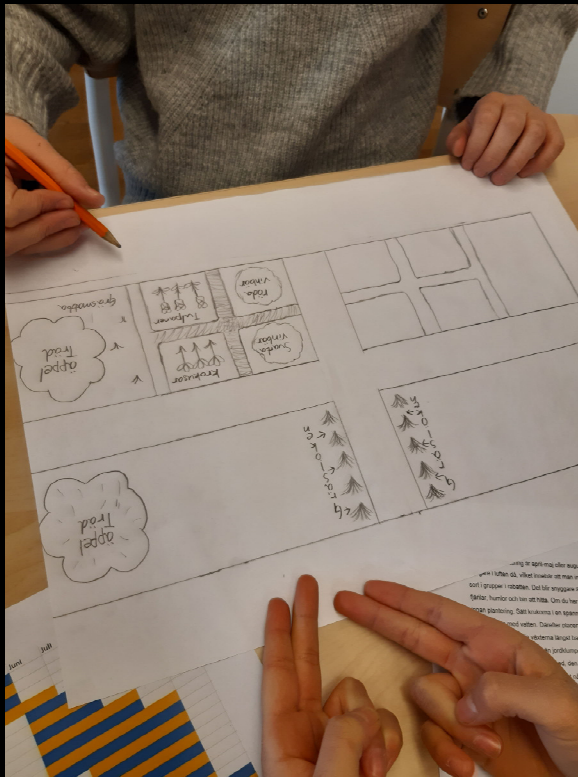
Lotta Sörman, Nora naturskola / Naturskyddsföreningen

Lotta Sörman, Nora naturskola / Naturskyddsföreningen

Lotta Sörman, Nora naturskola / Naturskyddsföreningen

Lotta Sörman, Nora naturskola / Naturskyddsföreningen

Samverkan, nätverk och att nå ut till skolorna

Gruppsamtal cirka en timme

Ni blir automatiskt och slumpmässigt indelade i grupper. När du hamnar i gruppen notera vilket nummer din grupp har.

I gruppen berätta för varandra:

Vilket är dina bästa tips på samverkan, nätverkande kring att och att nå ut till skolor

Se till att alla får ungefär lika mycket tid att prata.

En i er grupp antecknar i Google-dokument på sidan för er grupp. Allt måste inte dokumenteras, bara de viktigaste slutsatserna och tankarna.

Ni har fått länk till dokumentet i mejl från Anders 24 nov kl 20:41. Länken är också här:

https://docs.google.com/presentation/d/1vBmkQeJ8LDqLbyu-IFd_TMuPwACXeUlitJNWj6Lar5k/edit?usp=sharing

Fikapaus efter samtalet

Vi ses åter på mötet kl: _____

Paus

Samverkan, nätverk och att nå ut till skolorna

Vad som sagts i grupperna

Samverkan, nätverk och att nå ut till skolorna

Några nedslag från anteckningarna

- Lokalt samarbete, etablerade nätverk, samverkan med föreningar
- Personlig kontakt med skolledning och lärare, "besök lärarrummen"
- Färdiga koncept, teman, paket för olika årskurser
- Använd befintligt material, dela tips
- Koppling till läro- och kursplaner och hållbar utveckling
- Utvärdering, visa effekter
- Vara där målgruppen är: läromedelsmässor, studiedagar
- Uppsökande verksamhet
- Naturskola en nyckelaktör exv i en kommun
- Bygga på redan engagerade lärare
- Koppling till Friluftslivets år och friluftssamordnarna på länsstyrelserna
- Samverkan med kulturpedagogik
- Stöd till transporter, söka medel för resebidrag från t ex regionen

Tid för reflektion

Gå till menti.com i din mobiltelefon eller dator.

Använd kod 4100517

Svara där på frågan

Vad tar du med dig från dagen?

Utvärdering-enkät från seminariet
får ni via e-post

Tack för att ni
har varit med på seminariet!

www.slu.se/cnv

